

Lietuviška
versija

GERMANY

SWEDEN

FINLAND

POLAND

LITHUANIA

ESTONIA

Reconsider Design

Tarptautinis Berlyno dizaino centras, įregistruota asociacija (IDZ)

Paroda „Reconsider Design“ skatina galvoti apie visuotinės atsakomybės principą ir projektavimo vaidmenį. Didelė produkto poveikio aplinkai dalis yra žinoma jau projektavimo etape. Prisiimti atsakomybę už projektavimą reiškia kurti produktus, procesus ir paslaugas taip, kad jie būtų ekologiški ir tvarūs visą savo būvio ciklą.

Parodoje pristatomi sėkmingi ekologinio projektavimo pavyzdžiai iš Baltijos jūros regiono šalių. Ar tai būtų švietimas, socialinė veikla ar mobilumas – iš visų šių sričių pateikiami į ateitį orientuoti produktai ir idėjos. Kaip „Ecodesign Roadshow“ dalis paroda eksponuojama keliuose Baltijos jūros regiono miestuose. Kartu vykstantys praktiniai seminarai ir renginiai skatina ekologinį projektavimą kaip projektavimo metodą ir keitimąsi žiniomis bei patirtimi.

Dėkojame savo partneriams, pirmiausia Vokietijos federalinei aplinkos agentūrai už kompetenciją visais su tvarumu ir perdirbimu susijusiais klausimais, taip pat Estijos, Suomijos, Lietuvos, Lenkijos ir Švedijos dizaino centrams už įdomius mainus ir bendradarbiavimą.

Pratarmė

Vokietijos federalinė aplinkos agentūra (UBA)

Mūsų planetos gyventojų skaičius nuolat auga. 2017 m. birželį Žemėje buvo 7,5 milijardo žmonių. Manoma, kad iki XXI amžiaus pabaigos šis skaičius padidės iki 11 milijardų. Kiekvienas iš šių milijardų žmonių, jų vaikai ir anūkai turi teisę į orų gyvenimą. Tačiau gerovės ir vartojimo augimas yra neišvengiamai ribotas: Žemė – tik viena, ir ji negali būti padidinta du ar net tris kartus, kad ir toliau būtų užtikrinami mūsų dabartiniam gyvenimo būdui tenkinti reikiami išteklių. Todėl vienas didžiausių šių laikų iššūkių yra ekonominės sistemos transformacija į vieną sistemą, kuri efektyviau naudotų turimus išteklius, skatintų uždarus medžiagų ciklus ir leistų susiformuoti naujiems vartotojų įpročiams. Johanas Rockströmas ir jo mokslininkų grupė iš Stokholmo „Resilience Centre“ pateikė devynių „planetos apkrovos ribų“ sąvoką, kuri, be kita ko, apima klimato kaitą, prieigą prie švaraus vandens, žemės ir dirvožemio naudojimo pokyčius bei biosferos vientisumą. Atsižvelgdama į šias ribas, žmonija gali skatinti tvarią plėtrą ir taip sumažinti nepageidaujamų aplinkos pokyčių riziką. Todėl paisant šių ribų reikia sukurti socialines ir technines naujoves, kurios turėtų pakeisti ekonomiką ir visuomenę. Dar vienas svarbus iššūkis – poreikis galvoti apie sistemas.

Projektavimas gali atlikti novatorišką vaidmenį kuriant tvaresnę visuomenę. Jau per projektavimo procesą nustatoma didžioji produkto poveikio aplinkai dalis: kokios medžiagos yra naudojamos ir koks jų kiekis? kiek reikia pakavimo medžiagos? koks produkto patvarumas? ar jis gali būti atnaujintas arba remontuojamas? kiek energijos sunaudojama produktą gaminant ir vėliau naudojant? ar didelės degalų sąnaudos, reikalingos žaliavoms į gamybos vietą pervežti, galutiniam produktui pristatyti ir surinkti perdirbti? ar įmanoma sumažinti ar net pakeisti produktuose esančias kenksmingas aplinkai arba sveikatai medžiagas? kas atsitinka produktui, kai jis viršija savo gyvenimo trukmę? ar jį naudoja vienas asmuo, ar produkto paslaugų sistemoje juo gali būti dalijamasi su kitais?

Projektavimas apima daug daugiau nei tik estetines problemas. Projektuotojai ir produktų kūrėjai nustato produktų ir paslaugų energijos bei medžiagų efektyvumą, sudaro sąlygas medžiagų ciklams ir daro įtaką vartotojų elgesiui bei verslo modeliams. Atsižvelgdami į sisteminius santykius, projektuotojai gali labai prisidėti prie ekologinių Žemės ribų laikymosi. „Ecodesign as a Driver of Innovation in the Baltic Sea Region („Ecodesign Circle“)" yra trejus metus vykdomas

ES projektas (2016–2019 m.). Jį remia „Interreg Baltijos jūros regiono programa“ ir iš dalies finansuoja Europos regioninės plėtros fondas, kuris skyrė 1,7 mln. eurų. Projekto tikslas – sustiprinti projektavimo centrų, mažų ir vidutinių įmonių, pedagogų, dizainerių ir inžinierių įgūdžius ekologinio projektavimo srityje. Pavyzdinių projektų pristatymas ir jų rinkos potencialas turėtų paskatinti verslininkus laikytis ekologinių principų ir išsklaidyti abejones dėl ekologinio projektavimo. Projektu taip pat siekiama panaikinti atotrūkį tarp aplinkosaugos mokslininkų žinių ir ekologinio projektavimo dizainerių įgūdžių bei sąmoningumo. Tam projekto vykdymo laikotarpiu bus sukurtas „mokymosi fabrikas“, jis bus papildytas praktine mokymo medžiaga, pvz., filmais. Priemonės „Ecodesign Audit“ ir „Ecodesign Sprint“ padeda atpažinti tvaraus (pertvarkymo) projektavimo įmonėje potencialą ir įgyvendinti jį į projektavimą orientuotame procese. Interneto platforma „Sustainability Guide“ suteiks daugiau informacijos apie ekologinį projektavimą ir pristatys tvarius projektavimo metodus bei sėkmingus ekologinio dizaino pavyzdžius. Taip pat ši mobili paroda pavadinimu „Reconsider Design“ rodo įkvepiančias sėkmės istorijas ir nagrinėja įvairius ekologinio projektavimo aspektus.

Projekto rėmėja yra Vokietijos federalinė aplinkos agentūra. Įvairios projekto veiklos yra kuriamos ir įgyvendinamos su šešiais projektavimo centrais iš Vokietijos, Estijos, Suomijos, Lietuvos, Lenkijos ir Švedijos. Projektu siekiama sustiprinti partnerių tinklą ir skatinti juos įsipareigoti imtis tvaraus projektavimo.

„Ecodesign Circle“ yra vienas iš daugelio UBA projektų, skirtų tvariams naujovėms skatinti. Kitas šios srities projektas yra federalinis apdovanojimas „Ecodesign“, kurį nuo 2012 m. kasmet skiria Tarptautinis dizaino centras Berlyne bendradarbiaudamas su Vokietijos federaline aplinkos ministerija.

„Geriausį projektuotojai visada yra pokyčių kūrėjai“, – sakė Cameronas Tonkinwise'as, Naujojo Pietų Velso universiteto dizaino profesorius. Parodoje „Reconsider Design“ pasisemkite įkvėpimo ir prisijunkite prie diskusijos, kaip projektavimas ir nauji verslo modeliai gali prisidėti prie tvaresnės ateities neperžengiant mūsų planetos ribų.

Maria Krautzberger

Vokietijos federalinės aplinkos agentūros pirmininkė

Vokietijos federalinė aplinkos agentūra

Vokietijos federalinė aplinkos agentūra įkurta 1974 m. ir yra didžiausia Vokietijos aplinkos apsaugos institucija. Jos buveinė yra Desau. Apie 1500 darbuotojų nagrinėja įvairias temas, pvz., taršos prevencijos, klimato apsaugos, „Mėlynojo angelo“ sertifikato kriterijų nustatymo. Tarnybos darbe daugiausia dėmesio skiriama duomenims rinkti ir analizuoti atsižvelgiant į esamą aplinkos padėtį ir pagal tai rengti prognozes. Vertinimais remiamasi, kai rekomenduojama kitoms institucijoms, tokioms kaip Federalinė aplinkos ministerija, kokių veiksmų imtis. UBA suteikia informacijos plačiai visuomenei ir atsako į piliečių klausimus.

Pagrindinis Vokietijos federalinės aplinkos agentūros tikslas – anksti nustatyti ir įvertinti riziką aplinkai, taip pat laiku parengti reikiamus sprendimus. Kadangi aplinkos apsauga yra visuotinė užduotis, tarptautinis bendradarbiavimas yra svarbi agentūros darbo dalis. Ekologinio projektavimo srityje UBA identifikuoja ir skatina aplinką tausojančias gamybos sąlygas ir vartojimo įpročius. Nuo 2012 m. su Federaline aplinkos ministerija teikiamas federalinis apdovanojimas „Ecodesign“. Apdovanojama už ekologiškai ir estetiškai naudingus produktus, paslaugas ir koncepcijas.

Umweltbundesamt (UBA)

umweltbundesamt.de

Suomijos dizaino forumas

1875 m. įsteigtas Suomijos dizaino forumas – tai nacionalinė projektavimo skatinimo įstaiga, kurią remia Suomijos amatų ir projektavimo asociacija. Suomijos dizaino forumo užduotis yra skatinti mažų ir vidutinių įmonių augimą ir konkurencingumą projektuojant ir strategiškai valdant projektus. Jis teikia paslaugas ir informaciją, kuri padeda įmonėms vertinti, kurti ir projektuojant įgyti konkurencinį pranašumą. Forumo tikslas – plėsti ir skleisti projektavimo žinias ir praktinę patirtį, susieti dizaino agentūras ir būsimus klientus bei kurti partnerystes. Be daugybės renginių, seminarų, praktinių seminarų ir pristatymų, dizaino forumas teikia ir apdovanojimus. Premijomis „Fennia Prize“, „Kaj Franck Design Prize“, „Young Designer of the Year“ ir „Estlander Prize“ apdovanojama, skatinama ir pranešama apie dizaino pritaikymą ir naudą. Suomijos dizaino forumas inicijuoja nacionalinius ir tarptautinius mokslinius tyrimus ir plėtros projektus, pats juose dalyvauja, taip pat kuria kompetencijos tinklus. Forumas suteikia galimybę savo nariams dalyvauti įdomiuose sektoriaus projektuose, diskusijose apie dizainą ir daryti joms įtaką. Per pastaruosius keletą metų forumas surengė projektavimo parodų ir įgyvendino „Ecodesign“ bei įmonių socialinės atsakomybės projektų.

Design Forum Finland

designforum.fi

Estijos dizaino centras

2008 m. Estijos dizaino centras buvo įsteigtas kaip plėtros centras. Jis stiprina dizaino pramonę ir savo narių tarpusavio ryšį: dizaineriai, verslininkai, valstybinių institucijų atstovai, politikai ir kitos suinteresuotosios šalys yra susiejami tarpusavyje, kad galėtų inicijuoti partnerystę ir skatintų estų dizainą. Kasdienė veikla – užtikrinti matomumą ir perteikti dizaino vertę ir naudą. Geras dizainas lemia vartotojams patogius ir aplinką tausojančius sprendimus, kurie sudaro sąlygas naujovėms ekonomikos ir viešojo sektoriaus srityse.

Du pagrindiniai Estijos dizaino centro tikslai: pirma – būti jungtimi ir supažindinti dizainerius su klientais. Antra – pateikti projektavimą kaip konkurencinį pranašumą ir varomąją naujovių diegimo jėgą. Praktiniuose seminaruose ir mokymuose, meistriškumo kursuose, mokymo programose, tinklo renginiuose, ekspertų grupėse ir seminaruose centras sprendžia klausimą, kaip pasitelkiant dizainą būtų galima padidinti vertę. Dėmesį geram dizainui atskleidžia centro rašomas dizaino tinklaraštis, sudarytas dizaino žemėlapis ir rengiama dizaino mugė. Be to, itin sėkmingi dizaino sprendimai apdovanojami „Estonian Design Awards“.

Eesti Disainikeskus
disainikeskus.ee

Gdynės Pamaro mokslo ir technologijų parkas Gdynės projektavimo centras

Gdynės dizaino centras kaip Gdynės Pamaro mokslo ir technologijų parko dalis remia kūrbinės pramonės, taip pat įmonių ir projektų, susijusių su pramoniniu ir grafiniu dizainu, multimedijos, architektūros ir mados plėtojimąsi. Taip sukuriama platforma bendradarbiauti dizaineriams, verslininkams, studentams bei kitiems dizaino entuziastams ir suteikiama pagalba projektuojant. Kasdienė Gdynės dizaino centro veikla – koordinuoti iniciatyvas ir renginius, dalyvauti tarptautiniuose projektuose, organizuoti mokymo projektus, dizaino skatinimo parodas bei renginius ir metinį festivalį „Gdynia Design Days“. Vienas pagrindinių centro tikslų yra dizaino ir verslo suvienijimas: centras remia dizainerių ir verslininkų bendradarbiavimą ir skatina „Design Thinking“ mažose ir vidutinėse įmonėse. Šioje srityje centras turi didelę patirtį vadovaujant platesnio nei regioninio masto projektams, pvz., „Design EntrepreneurSHIP“, kurio tikslas – perduoti žinias, skatinti inovacijas ir plėtoti gerąją dizaino ir su projektavimu susijusių sričių praktiką.

Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia
Centrum Designu Gdynia (CDG)
centrumdesignu.gdynia.pl

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Tarptautinis Berlyno dizaino centras nuo įkūrimo 1968 m. yra viena pirmųjų projektavimo skatinimo institucijų Vokietijoje. Jo nariais yra daugiau kaip du šimtai į dizainą orientuotų bendrovių, agentūrų, įstaigų ir kūrėjų. Be renginių ir formų, skirtų ryšiams su nariais užmegzti, IDZ organizuoja projektus ir renginius nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, bendradarbiauja su politikos, kultūros ir mokslo veikėjais. Projektavimas apima daug daugiau nei tik estetiškes problemas. Remiantis žmonių poreikiais, į produktų, procesų ir paslaugų kūrimą integruojami funkciniai, emociniai ir socialiniai aspektai. Kaip varomoji naujovių diegimo jėga, projektavimas atlieka svarbų vaidmenį sprendžiant visuomenės, aplinkos ir ekonomikos problemas. Nuo pat veiklos pradžios IDZ daugiausia dėmesio skyrė tvariam projektavimui skatinti ir įgijo didelę ekologinio projektavimo patirtį.

IDZ | Internationales Design Zentrum Berlin e.V.
idz.de

Lietuvos dizainerių sąjunga

Lietuvos dizainerių sąjunga vienija profesionalius Lietuvos dizainerius. Vieša ir pelno nesiekianti organizacija buvo įkurta 1987 m. ir yra vienintelė verslo sektoriuje Lietuvoje, turinti meno kūrėjų organizacijos statusą. Sąjunga atstovauja Lietuvos dizainui pasaulyje ir veikia nacionaliniu mastu kaip dizaino centras ir teisės aktų leidybos institucijų partnerė. Be to, ji nuolat plečia savo vaidmenį kaip tarpininkė tarp mokslo, ekonomikos, viešojo ir privačiojo sektorių bei visuomenės. Dėl naujausių išradimų organizacija yra tarptautinio tinklo dalis ir skatina pagrindinį dizaino vaidmenį sprendžiant pasaulio ekonomines, socialines, aplinkos apsaugos ir kitas problemas. Sąjungos bendruomenės filosofijos pagrindas yra žiedinės ekonomikos, į žmogų sutelktų naujovių ir holizmo principai. Nuo 2016 m. – „European Bureau of Design Associations“ (BEDA) narė. Lietuvos dizainerių sąjunga projekte dalyvavo iki 2017 m. rugsėjo, nuo 2018 m. pavasario projekto įgyvendinimą Lietuvoje koordinuoja Lietuvos dizaino forumas.

Lietuvos dizainerių sąjunga (LDiS)
ldis.eu

Švedijos pramoninio dizaino fondas

Švedijos pramoninio dizaino fondo tikslas yra didinti nacionalinį supratimą apie dizainą kaip konkurencingą priemonę ir tvaraus vystymosi varomąją jėgą visose inovacijų ir pokyčių procesų srityse. SVID skatina projektavimo ir projektavimo metodų plėtrą, gilina supratimą versle, viešajame sektoriuje, mokslinių tyrimų lauke ir visoje visuomenėje. Šiuo tikslu fondas steigia tarpsektorinius ir suinteresuotų subjektų tinklus, skleidžia žinias ir stiprina su projektavimu susijusių pokyčius. Be to, fondas kuria platformas ir tinklus, skirtus augimui ir gerovei didinti.

SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign
svid.se

DESIGN FORUM
FINLAND

EESTI DISAINI
KESKUS

ESTONIAN
DESIGN
CENTRE

IDZ International
Design Center Berlin

LEARNING

PLAYING

ŠVEDIJA

01 Retoy

Švedijoje kiekvienas penkerių metų vaikas turi vidutiniškai 500 žaislų. Per metus ši pramoninė šalis sunaudoja beveik keturių žemių išteklius. „Retoy“ nori mokyti vaikus tvaresnio vartojimo ir šviesti jų tėvus bei globėjus apie vaikų teises. Projektas suteikia vaikams galimybę keistis žaislais tarpusavyje, padovanoti tiems, kuriems reikia pagalbos, arba pakartotinai panaudoti „Retoy Lab“. Pavojų sveikatai keliantys žaislai yra išrūšiuojami. Nuo 2011 m. jau buvo pasikeista 70 tūkst. žaislų, taigi sutaupyta 120 tonų anglies dioksido, palyginti su tuo, jei būtų perkami nauji žaislai.

„Retoy“ rodo, kad prasminga keistis naudotais žaislais, o ne pirkti naujus. Be to, projektas iliustruoja žaisluose naudojamų medžiagų poveikį aplinkai. Taip vaikai ir suaugusieji įgyja supratimą apie ekologiją ir ekologinį projektavimą. Vaikai keičiasi žaislais vieni su kitais ir mokosi atskirti aplinką tausojančias ir jai kenksmingas medžiagas. Taip jie ugdomi vartoti kuo tvariau, saugant gamtos išteklius. „Retoy“ yra puikus stimuliuojančios ir tvarios paslaugos pavyzdys, skirtas vaikams – žmonėms, kuriantiems ateitį.

Švedijos pramoninio dizaino fondas

Lek för Hallbarhet
retoy.se

LENKIJA

02 TORP

TORP yra Gdanskio įlankos vakarinės dalies Pucko įlankos apsaugos stoties atgaivinimo

konceptija. Torpedų stotis buvo įrengta Antrojo pasaulinio karo metais, nuo tada šis apsaugos punktas stovi apleistas jūroje. Konceptijoje numatyta kruopščiai atkurti istorinę stotį ir pastate įrengti biurus ir gyvenamąsias patalpas. Lauke gali būti auginamos daržovės, saugomos atsargos ir surenkamas lietaus vanduo. Stotis naudos atsinaujinančius energijos šaltinius. Nuotekos bus surenkamos atskirai ir šalinamos.

TORP yra sėkmingas apleisto pastato atgaivinimo ir paskirties pakeitimo pavyzdys. Vokietijos torpedų stoties griuvėsiai suteikė įkvėpimą šiam naujoviškam projektui. Dėl puikaus projektavimo ir erdvių valdymo TORP gali patenkinti skirtingų vartotojų poreikius. Be to, TORP pagilins ir praplės istorines ir ekologines žinias apie Pucko įlanką.

Gdynės Pamaro mokslų ir technologijų parkas, Gdynės dizaino centras

MFRMGR / Marta Frejda, Michał Gratkowski
mfrmgr.pl

VOKIETIJA

03 FLOW – Mokyklinio inventoriaus pakartotinis naudojimas

Kiekvienais metais mokyklos ir valdžios institucijos turi sunaikinti daugybę nudėvėtos įrangos, pvz., baldų, sporto įrangos ar mokymo priemonių. Dažniausiai daiktai vis dar yra tinkami naudoti, tačiau trūksta vietos jiems sandėliuoti. Tarpininkavimo ir aukciono platforma FLOW – tai sąsaja, per kurią tarpininkaujama dėl naudoto inventoriaus perdavimo socialinėms institucijoms arba jį pateikiamas aukcione.

Dvi Hamburgo dizainerės Regine Aicher ir Nina Nicolaisen įgyvendino pavyzdinį paslaugų projektavimo projektą FLOW. Paprastai nebenaudojamas mokyklos inventorius išmetamas. FLOW socialinė aukcionų platforma parodė tvaraus vartojimo pavyzdį ir sukūrė naują atliekų perdirbimo ciklą, tarpininkaudama socialinėms ir kultūros institucijoms neberekalingų baldų ir mokomosios medžiagos perdavimo srityje.

Taip galima tausoti išteklius ir išvengti didelio atliekų kiekio.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Regine Aicher, Nina Nicolaisen
schule-im-flow.de

LIETUVA

04 UNO Parks

Nuotykių ir vaikų žaidimo aikštelės „UNO Parks“ yra iš natūralių ir perdirbamų medžiagų. Statybai naudojami tik nuomjami įrankiai ir sertifikuota mediena. Įrengiant „UNO Parks“ iš anksto pasirūpinama, kad statybos aikštelėse būtų išvalytos pramoninės ir organinės atliekos. Aikštelės „UNO Parks“ lengvai remontuojamos ir yra padarytos atsižvelgiant į konkretų prekės ženklą, kraštovaizdį ir vartotojų pageidavimus. Bendrovė jau yra įgyvendinusi projektus Kinijoje, Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. „Adventure Architects“ siūlo savo klientams, studentams, pabėgėliams ir bedarbiams dalyvauti žiedinės ekonomikos ir ekologinio projektavimo mokymo programose.

„UNO Parks“ aikštelės yra sukurtos pagal žiedinės ekonomikos modelį ir tvarios miestų plėtros koncepciją. Vykdam projektus įtraukiamos įvairios projekto suinteresuotosios šalys, kuriamos naujos laisvalaikio paslaugų ir švietimo idėjos, teikiamos sveikatinimo paslaugos miestiečiams, integruojami neįgalieji ar žmonės iš socialiai pažeidžiamų grupių. Projektas skatina, ypač mieste, prisiimti atsakomybę už aplinkos apsaugą.

Lietuvos dizainerių sąjunga

Adventure Architects
unoparks.eu

VOKIETIJA

05 CO₂-Kompas

„Deutsche Bahn“, kaip vienas iš didžiausių „Deutsche Bahn“, vienas didžiausių Vokietijos darbdavių, internetiniu žaidimu „CO₂ Kompass“ ugdo darbuotojų ir įmonės atstovų sąmoningumą veiksmingiau naudoti išteklius. „CO₂ Kompass“ žaismingos konkurencijos su kitais būdu skatina vengti

anglies dioksido susidarymo namie ir biure. Laikantis praktinių kasdienių patarimų, pvz., naudojant perdirbtą popierių arba šildantis tausojančią energiją, anglies dioksido išmetimas gali būti sumažintas ir palygintas su kitų vartotojų išskiriamu anglies dioksido kiekiu.

Žaidimas „CO₂ Kompass“ ragina mažinti anglies dioksido išmetimą. Puikiai suprojektuota taikomoji programa leidžia greitai orientotis ir kviečia prisijungti. Programa yra technologiškai patobulinta, paprastai naudoti ir atitinka prekės ženklą. Iš pradžių ji buvo suplanuota kaip internetinis žaidimas „Deutsche Bahn“ darbuotojams, o dabar skatina ir elgesio pokyčius kasdieniame gyvenime.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Prof. dr. h. c. Erik Spiekermann,
federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narys

Scholz & Volkmer GmbH
DB Mobility Networks Logistics AG pavedimu
s-v.de

VOKIETIJA

06 KOMPLOTT

Lipdukų serija KOMPLOTT ragina atkreipti dėmesį į tai, kaip ekologiją suprantame visi kartu ir kiekvienas atskirai. Netradiciniu ir įdomiu būdu jie padeda išvengti kasdienės aplinkos taršos klaidų ir sumažinti energijos bei žaliavų naudojimą. Nors iš pradžių serija buvo sukurta Potsdamo aukštajai profesinio rengimo mokyklai, lipdukai galėtų būti naudojami ir kitose įstaigose, pvz., tarnybose, medicinos praktikos kabinetuose ir mokyklose.

Puikus grafinis dizainas ir pasitenkinimą teikiantis ekologinis aktyvumas – tai ir yra KOMPLOTT projekto tikslas. Skirtingi motyvai apeliuoja į mūsų atsakomybės jausmą dėl aplinkos apsaugos. Tuo pat metu jie mums sukelia šypseną ir ragina pergaltoti elgesį. Tokios temos kaip išteklių naudojimas, švaistymas ir atsainus požiūris į daiktų išmetimą yra labai gerai ir paprastai atvaizduotos grafiškai.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Janina Prenzing, Iven Sohmann
ivensohmann.de

SUOMIJA

07 Carbon Sink Design Studio

Mediena iš atmosferos pašalina šiltnamio efektą sukeliančias anglies dioksido dujas. Tyrimo projektas „Carbon Sink Design Studio“ skatina tarpdisciplininius tyrimus, susijusius su šiuo reiškiniu: dizaino ir inžinerijos mokslų studentai su įmonėmis kuria naujoviškus prototipus, kurie iškastinį kurą pakeičia tvariomis alternatyvomis. Įgyvendinant projektą, su ekologiniais produktais ir tvariais verslo modeliais atsiranda naujų bendradarbiavimo formų. Projektą finansuoja Europos socialinis fondas.

„Carbon Sink Design Studio“ yra tarpdisciplininis bendradarbiavimo projektas tarp Tamperės ir Lahčios aukštųjų profesinio rengimo mokyklų ir Suomijos dizaino forumo. Studentai, miškininkystės, biologijos ir dizaino specialistai susijungė į projektą, norėdami išbandyti naujas verslo ir darbo formas, susijusias su ekologiniu dizainu. Rezultatai suteikia galimybę kurti naujus, tvarius ir klimatui poveikio nedarančius biogeninius produktus.

Suomijos dizaino forumas

Hiilinielu Design Studio
Design Forum Finland
Lahti University of Applied Sciences
Tampere University of Applied Sciences
hiilinieludesign.fi

CONSUMING EATING

LENKIJA

08 Biotrem

Vienkartiniai indai „Biotrem“ yra biologiškai skaidūs ir kompostuojami visiškai suyra per trisdešimt dienų. Kviečių sėlenos gaunamos malant grūdus. Gamybai naudojamos tik grynos maistinės kviečių sėlenos ir labai mažas kiekis vandens. Cheminių priedų atsakoma, dėl to indai nekelia grėsmės sveikatai. Iš maždaug tonos sėlenų gali būti pagaminta iki 10 tūkst. vienkartinį lėkščių. Indai tinka tiek šaltam, tiek karštam maistui ir gali būti naudojami orkaitėje arba mikrobangų krosnelėje.

Indai ir stalo įrankiai įtikino paprastu ir naujovišku dizainu. Dėl biologiškai skaidžios medžiagos kompleksas gali pakeisti tonas aplinkai kenksmingų vienkartinų plastikinių indų. Šiose lėkštėse patiekiamas maistas visuomet atrodo gražiai.

Gdynės Pamario mokslų ir technologijų parkas,
Gdynės dizaino centras

BIOTREM SP. Z.O.O.
biotrem.eu

VOKIETIJA

09 Culinary Misfits

Gumbuotos bulvės, morkos su trimis kojomis arba milžiniškos cukinijos – nestandartinės daržovės ir vaisiai prieš parduodant dažnai yra išrūšiuojami ir išmetami. Projektu „Culinary Misfits“ priešinamasi tokiam maisto produktų švaistymui. Praktiniuose seminaruose, rengiamuose įmonėse ar privačiose grupėse, taip pat vaikams ir jaunimui, projekto kūrėjos formuoja valgymo kultūrą – maisto produktai vėl pradedami vertinti. „Culinary Misfits“ taip pat siūlo maitinimo paslaugas. Daržovės ir vaisiai yra tiekiami tik iš vietinių ekologinių ūkių.

Mūsų prekybos centruose neprieikštingai atrodančios daržovės liudija skonio ir įvairovės praradimą bei neįtikimą švaistymo mastą. Daržovės ir vaisiai, kurie neatitinka norimo standarto, jau lauke yra išrūšiuojami ir išmetami. Projektas „Culinary Misfits“ prisideda prie sveikos ir sąžiningos valgymo kultūros, kai maisto produktai, gaminotojai ir ištekliai vėl pradedami vertinti. Būtent netobulumas ir standartų neatitikimas atskleidžia gamtos turtus ir grožį.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Lea Brumsack, Tanja Krakowski
culinarymisfits.de

VOKIETIJA

10 Kaffeeform

Indai „Kaffeeform“ yra padaryti iš kavos atliekų, sumaišytų su medienos drožlėmis ir biopolimerais. Bendradarbiaujant su globaliamis dirbtuvėmis Berlyne, kavos tirščiai surenkami iš vietos gastronomijos įmonių, išdžiovinami, supakuojami ir išsiunčiami. Po to vienoje Badeno-Viurtembergo gamykloje jie perdirbami. Taip iš atliekų sukuriama naujas produktas. Kava kvėpiantys indai yra lengvi, patvarūs ir lengvai valomi. Indų „Kaffeeform“ galima įsigyti internetu arba atrinktose kavinėse ir parduotuvėse.

Iš pirmosios Berlyno produktų dizainerio Juliano Lechnerio idėjos iš senų kavos tirščių sukurti ką nors stabilaus ir tvaraus po kelerių eksperimentavimo metų atsirado visiškai nauja medžiaga. Indai „Kaffeeform“ gaminami iš perdirbtų kavos tirščių ir atsinaujinančių žaliavų – jie lengvi, atsparūs ir ilgaamžiai. Juk savaime suprantama, kad iš šios naujos medžiagos daromi kavos puodukai?

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Kafform UG, Julian Lechner
kaffeeform.com

SUOMIJA

11 RePack

„RePack“ siūlo cirkuliacines paslaugas internetinės prekybos srityje – siuntų pakuotės gali būti lengvai grąžinamos ir pakartotinai

naudojamos. Tuščią pakuotę „RePack“ galima sulankstyti iki laiško dydžio ir nemokamai išsiųsti iš bet kurios pasaulio vietos. Vartotojai jas tiesiog turi įmesti į bet kurią pašto dėžutę. Vėliau jie gauna kuponą, kurį gali išpirkti visose šiame projekte dalyvaujančiose internetinėse parduotuvėse. Siuntų krepšius galima pakartotinai naudoti net iki dvidešimties kartų. Cirkuliacinė paslauga sumažina pakuočių atliekų daugiau kaip 90 proc., o išmetamo anglies dioksido kiekį – 80 proc. Projektas gerina vartotojų patirtį internetinėje prekyboje, didina pardavimus ir padeda išvengti nereikalingų atliekų.

Apsipirkimas internetu smarkiai didina pakuočių medžiagos naudojimą. Daugkartinio naudojimo krepšiai „RePack“ – tai paprastas šios didėjančios problemos sprendimas. Koks įdomus produktų, paslaugų ir naujo verslo modelio derinys!

Suomijos dizaino forumas

RePack
originalrepack.com

VOKIETIJA

12 soulbottles

„soulbottles“ yra daugkartinio pildymo stikliniai buteliai su uždoriu iš nerūdijančiojo plieno, keramikos ir natūralaus kaučiuko. Atsisakius plastiko į gėrimus daugiau nepatenka teršalų į plastifikatorių. Jie gaminami sąžiningu ir klimato atžvilgiu neutraliu būdu Vokietijoje. Skirtingus motyvus sukūrė dizaineriai iš viso pasaulio. Be to, projektas remia geriamojo vandens iniciatyvas: nuo kiekvieno parduoto butelio vienas euras atitenka Hamburgo organizacijai „Viva con Agua St. Pauli“.

„Soulbottles“ parodo, kaip tvarumas gali būti integruotas į kasdienį gyvenimą. Vietoje gaminamų butelių dizainas gražus; jie tikrai yra gera alternatyva plastikiniams buteliams. Galimybė daug kartų prisipilti į jį vandentiekio vandens padeda išvengti nereikalingų plastikinių atliekų ir pervežimų, taip pat taupo pinigus.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Soulproducts GmbH
soulbottles.de

VOKIETIJA

13 Original Unverpackt

Beveik pusė tonos buitinių atliekų vienam gyventojui kasmet sukaupiama vien Vokietijoje, ypač dėl j plastikų supakuotų maisto produktų. Prekybos centras „Original Unverpackt“ siūlo alternatyvą: visiškai atsisakoma vienkartinį pakuočių, o prekės išpilstomos pakavimo punktuose – tiek pupeles, tiek skysčiai ar grūdai. Taip išvengiama atliekų ir informuojama apie perdirbimą ar nulines atliekas. Iki šiol Berlyne yra vienas toks prekybos centras ir internetinė parduotuvė.

Apsiperkant įprastame prekybos centre paprastai įsigyjama ir daug pakuočių atliekų. Plastikinės pakuotės ne tik teršia aplinką, jose esantys plastifikatoriai kenkia mūsų sveikatai. „Original Unverpackt“ – pirmasis prekybos centrų tinklas Vokietijoje, kuriame visiškai atsisakoma vienkartinį pakuočių, – rodo, kad yra galimi ir kiti būdai.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Original Unverpackt GmbH
original-unverpackt.de

LIETUVA

14 GIRIA

Indai GIRIA gaminami iš lapų ir qžuolų, uosių ir pušų žievės. Naudojamos medžiagos suteikia indams unikalį, skirtingų spalvų ir šiurkštumo tekstūrą. Indai formuojami rankomis, sutepami alyva ir kelias savaites džiovinami. Kiekvienas objektas yra unikalus ir priklausomai nuo naudojimo laiku bėgant keičiasi. Medžiagų paieškų projektas natūralias atliekas paverčia vertingais unikaliais daiktais.

GIRIOS estetika ir gamybos procesas grįžta prie lietuvių kultūros šaknų, kai žmogaus ryšys su gamta vis dar buvo svarbi kasdienio gyvenimo dalis.

Lietuvos dizainerių asociacija

Evelina Kudabaite
evelinakudabaite.com

ENABLING VIMMO

LENKIJA

15 SollinEr

„SollinEr“ maitinamas iš saulės energijos įrenginio, sumontuoto ant įtraukiamojo laivo stogo. Laivo greitis gali padidėti iki 12 km per valandą. Jis sukelia mažai triukšmo, veikia esant net debesuotai dienai ir įkrautas gali būti eksploatuojamas net naktį iki 18 valandų. Dėl aerodinaminio laivo korpuso pasipriešinimas vandeniui yra ypač mažas. Be to, lengvos medžiagos sumažina laivo svorį. Plaukimas tampa dar didesniu nuotykiu, o išteklių sunaudojama mažiau.

Dėl šio nuostabaus projekto vandens sportas suteiks dar daugiau pasitenkinimo. Laivas varomas tik naudojant natūralius energijos šaltinius ir beveik visai neišskiria anglies dioksido. Modernus 5 AG elektros variklis leidžia ramiai ir patogiai keliauti. Be to, „SollinEr“ dizainas yra labai stilingas, šiuolaikiškas ir minimalistinis. „SollinEr“ yra tikrai ekologiškos ateities laivas.

Gdynės Pamario mokslų ir technologijų parkas,
Gdynės dizaino centras

Green Dream Boats
greendreamboats.com

VOKIETIJA

16 Inspiro

Kuriant „Inspiro“ metro platformą pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į energijos vartojimo efektyvumą ir ekologiškumą tiek gamybos, tiek kasdienio eksploatavimo ir beveik visiškai perdirbimo srityje. Dėl lengvos konstrukcijos ir optimizuoto svorio važiuoklės šešių sekcijų traukinio svoris buvo sumažintas maždaug

18 tonų. Malonus interjero dizainas padeda keleiviams atsipalaiduoti ir skatina dažniau važiuoti traukiniu.

Metro platformai sunaudojama mažiau medžiagų, ji suvartoja mažiau energijos, taip pat atsianda perdirbimo galimybė. Ypač padidėjus keleivių komfortui sukuriami aiški pridėtinė vertė. Vykdomas viešojo transporto modernizavimas skatina daugiau važiuoti viešuoju, o ne nuosavu transportu.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Prof. Günter Horntrich, federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narys

Dizainas: Designworks,
a BMW Group Company

Siemens AG
siemens.com

VOKIETIJA

17 StreetScooter

Firma „StreetScooter“ sukūrė specialiai Vokietijos paštui „Deutsche Post“ pritaikytą elektros energija varomų transporto priemonių koncepciją. Atsižvelgiant į laišku ir siuntinių pristatymo reikalavimus, buvo surasta aplinkai nekenksminga elektroninė transporto priemonė, sumažinanti pristatytojų fizinę apkrovą. Dėl lengvasvorės konstrukcijos jos gamyba ir išlaidos yra mažos. Be to, modulinė sistema leidžia gaminti kitus transporto priemonių variantus.

Ekologiškos siuntų pristatymo transporto priemonės koncepcija ypač įtikina funkcinio dizainu, pritaikytu vairuotojo poreikiams. Atsisakius vidaus degimo variklio, atsianda visiškai naujų transporto priemonių projektavimo galimybių. Tai ir buvo čia novatoriškai panaudota. Elektros pavara ir lengva konstrukcija sujungia sėkmingą projektavimo metodą ir didelius aplinkos apsaugos pranašumus. Postūmis elektros energija varomų transporto priemonių srityje!

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Rita Schwarzelühr-Sutter,
federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narė

StreetScooter GmbH
streetscooter.eu

VOKIETIJA

18 CoremanNet

Naudodamiesi tarptautiniu mastu sukurtu logistikos tinklu ir novatorišku IT sprendimu, „CoremanNet“ užtikrina sistemingą ir veiksmingą žiedinę ekonomiką. Pavyzdys galėtų būti naudojamų automobilių dalių perdirbimas. Naudotos dalys yra surenkamos, identifikuojamos, įvertinamos ir surūšiuojamos prieš pateikiant jas atitinkamoms perdirbimo dirbtuvėms. Perdirbimo proceso metu sudedamosios dalys išmontuojamos, išvalomos ir pakeičiamos. Ekvivalentiškos kokybės atsarginės dalys yra pigesnės nei naujos, be to, ekologiškos, nes sumažinimas anglies dioksido išmetimas, taupoma energija ir žaliavos.

„CoremanNet“ sukūrė tarptautinę sistemą, kuri renka, perdirba ir vėl naudoja panaudotas automobilių detales. Ši paslauga įtikino, nes medžiagų ciklai užbaigiami ir sutalpoma daug išteklių. Be to, ją taip pat galima pritaikyti kitoms pramonės šakoms.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Dr. Dietlinde Quack, federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narė

Circular Economy Solutions GmbH
coremannet.com

LIETUVA

19 Senų transporto priemonių atnaujinimas ir grąžinimas naudoti

Pelno nesiekianti organizacija „Tėvo namai“ remia buvusių nuteistųjų reabilitaciją. Mokymo programos padeda įgyti įgūdžių ir atveria naujų verslo galimybių. Viena šių mokymo programų skirta transporto priemonėms pakartotinai naudoti ir perdirbti: buvę nuteistieji dirba automobilių dirbtuvėse, ten jie išardo automobilius, taiso sugadintas jų dalis, o vėliau jas perdirba, kad būtų tinkamos pakartotinai naudoti ar parduoti. Projekto metu vertingos medžiagos grąžinamos naudoti, kartu prisidedama prie buvusių nuteistųjų socialinės ir ekonominės integracijos. Fondas taip pat prisideda prie aplinkos apsaugos: ne pelno siekianti organizacija su partneriu gamina ir parduoda probiotikus nuotekoms valyti.

Senų transporto priemonių remontas, atnaujinimas ir grąžinimas naudoti yra žiedinės ekonomikos modelio dalis. Šio projekto naujoviškumas yra tai, kad buvę nuteistieji per mokymo ir ugdymo programas vėl integruojami į visuomenę.

Lietuvos dizainerių asociacija

Tevo namai
tevonamai.lt

ŠVEDIJA

20 Peepoo

2015 m. beveik 2,5 mlrd. žmonių visame pasaulyje neturėjo galimybės naudotis paprasčiausiais sanitariniais įrenginiais. Trūkstant tokių įrenginių, smarkiai padaugėja susirgimų, pvz., viduriavimu ir cholera, nuo kurių kiekvienais metais miršta daugiau nei vienas milijonas vaikų. „Peepoo“ yra asmeninis vienkartinis tualetas, kuris dezinfekuoja žmogaus išmatas per trumpą laiką, ir taip užkertamas kelias aplinkos ir supančios ekosistemos taršai. „Peepoo“ yra ergonomiškai suprojektuotas ir gali būti pigiai pagamintas, naudojant minimalų medžiagų kiekį. Kadangi „Peepoo“ yra prieinamas net žmonėms, kurių perkamoji galia labai maža, kaip sanitarinis įrenginys jis yra naudingas tiek atskiram asmeniui, tiek visai visuomenei.

„Ar projektavimas gali pakeisti pasaulį?“ „Peepoo“ yra vienas projektų, leidžiančių mums teigiamai atsakyti į šį klausimą. Koks paprastas ir išradingas būdas spręsti vieną svarbiausių žmonijos problemų! Iš pirmo žvilgsnio „tik“ biologiškai skaidus maišelis, o iš tiesų – pažangių technologijų tualetų sistema, kuri veikia be vandens, naikina patogenus, gamina trąšas, gali būti gaminama masiškai bei pigiai ir gali būti naudojama visur – net lūšnynuose ir nelaimės zonose.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Peepoople
peepoople.com

ŠVEDIJA

21 Better Shelter

„Better Shelter“ sukurta siekiant padėti milijonams žmonių, kurie pabėgo iš ginkluotų konfliktų vietų, nuo persekiojimo ar stichinių nelaimių visame pasaulyje. „Better Shelter“ – tai laikina pastogė su nepermatomomis sienomis, keturiais langais ir rakinamomis durimis. Aukštos lubos leidžia gyventojams viduje stovėti. Pastogė yra modulinė ir gali būti pritaikyta skirtingiems poreikiams ir vietoms. Ji gali būti įtvirtinta žemėje, yra atspari lietai, sniegui ir stipriam vėjui. Pastogė gali būti lengvai išardoma, perkelta ir vėl pastatyta. Kai kurios detalės gali būti keičiamos atskirai, lubos ir sienos yra perdėbamos. Naktį šviečia saulės energija varoma lempa. „Better Shelter“ suteikia daugiau jaukumo, saugumo ir orumo negu paprasta palapinė.

„Better Shelter“ kuria gyvybiškai svarbius būstus ir taip prisideda prie tvaraus nuo stichinių nelaimių ar konfliktų nukentėjusių bendruomenių atkūrimo. Patogiu ir išmaniū dizainu „Better Shelter“ tenkina gyventojų poreikius, kartu mažinamos gamybos ir logistikos išlaidos. Sukuriamos prieinamos apgyvendinimo vietos, kurias galima naudoti tiek trumpą, tiek ilgą laikotarpį. Siekiant skatinti tvarų vystymąsi, svarbu numatyti priemones ir strategijas, kurios pašalintų kliūtis, trukdančias patenkinti pagrindinius poreikius. „Better Shelter“ aprūpina žmones stogu virš galvos ir užtikrina šilumą bei saugumą kritinėms atvejais. Geros socialinės ir fizinės sąlygos yra pagrindinis tvarios plėtros reikalavimas. Švedijos pramoninio dizaino fondas

Better Shelter
bettershelter.org

VOKIETIJA

22 SOLARKIOSK

SOLARKIOSK – tai švari ir pigi energija regionuose, kuriuose iki šiol buvo naudojama brangi ir „purvina“ energija. Jis naudojamas kaip nepriklausomas energijos šaltinis kaimo gyventojams, kurie yra atskirti nuo elektros energijos tinklo. Saulės kolektoriai, transformatoriai ir baterijos generuoja saulės energiją, nepriklausomai nuo

elektros tinklo. Po penkių saulėtų valandų kioską galima naudoti tris dienas, pvz., įkrauti mobiliuosius telefonus arba atšaldyti vaistus. SOLARKIOSK suteikia galimybę skatinti bendruomenės ekonominį vystymąsi, įtraukiant į ją visapusišką verslo modelį. Elektroninės sudedamosios dalys yra iš Vokietijos, o kitiems komponentams naudojamos vietinės medžiagos. Dėl GRAFT sukurto modulinio dizaino SOLARKIOSK galima statyti bet kur.

SOLARKIOSK įtikina savo bendra koncepcija ir kūrybiniu įgyvendinimu. Naudojami saulės energiją, vietos gyventojai gali gauti elektros energijos. Be to, kioskas gali tapti verslo pagrindu mažoms vietos žmonėms, taip pat susitikimų vieta.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Dr. Dietlinde Quack, federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narė

SOLARKIOSK AG,
įsteigė GRAFT GmbH
ir Andreas Spiess
solarkiosk.eu

ŠVEDIJA

23 RagBag

„RagBag“ leidžia nekomplikuotai paaukoti drabužių. Išvertus pirkinį krepšys tampa jau iš anksto už siuntimą apmokėtu pristatymo krepšiu. Aukojamus drabužius tereikia sudėti į pristatymo krepšį ir nunešti į paštą. Taip vartotojai gali paremti pagalbos organizacijas ir pailginti savo naudotų drabužių gyvavimo ciklą. Projektą inicijavo tvarus mados prekės ženklas „Uniforms For The Dedicated“.

„RagBag“ padeda mums iš naujo suvokti savo įpročius ir naujai pažvelgti į drabužių gyvavimo ciklą. „RagBag“ yra paprastas produktas, kuris kviečia prisidėti prie pakartotinio naudojimo. Tikimės, kad ši idėja paskatins novatorišką kitų pramonės šakų dizainą, kuris mus kaip visuomenę paragins elgtis tvariau ir sąmoningiau.

Švedijos pramoninio dizaino fondas

DDB
theragbag.se

SUOMIJA

24 PuzzlePhone

„PuzzlePhone“ yra ilgalaikio naudojimo išmanusis telefonas, kurį sudaro trys keičiami moduliai: pagrindinės elektronikos, ekrano ir baterijos. Taigi jį galima lengvai modernizuoti, pritaikyti ir remontuoti. Be to, „PuzzleLab“ siūlo suinteresuotoms žmonėms ir prekių ženklams parengtą standartą „Puzzle-Phone Open Standard“. Šis standartas garantuoja, kad priedų aparatinė ir techninė įranga yra visiškai suderinamos ir keičiamos. „PuzzlePhone“ šiuo metu jau yra kuriamas. Jis bus suprojektuotas, sukurtas, pagamintas ir surinktas Europoje.

„PuzzlePhone“ projektavimo filosofija – naudojimo paprastumas, tvarumas ir patrauklumas, optimaliai naudojant turimus išteklius bei medžiagas ir rafinuotas funkcines formas. Mobilusis telefonas susideda iš trijų pataisomų ir keičiamų sudedamųjų dalių. Jei baterija sugestų arba būtų pageidaujama atnaujinti mobilųjį telefoną, tereikėtų remonto arba pakaktų pakeisti vieną sudedamąją dalį. Tvaraus verslo modelis gali būti pritaikytas visame pasaulyje, siekiant sumažinti transporto išlaidas. Tvarus, modernus ir išmanus dizainas iš Europos.

Suomijos dizaino forumas

Circular Devices Oy
puzzlephone.com

DRESSING WEARING

VOKIETIJA

25 Sustainability and Other Stories

Ar žiedinė ekonomika gali pašalinti greitos mados ir tvarumo prieštaravimus? „Sustainability and Other Stories“ – tai ir atskirų atvejų nagrinėjimas, ir kolekcija tuo pačiu metu. Kolekcija sukurta naudojant įvairias technologijas ir yra tinkama perdirbti. Projektu siekiama sustiprinti politinį dizaino vaidmenį ir iškelti klausimą dėl greitai besikeičiančio vartotojų elgesio globalizacijos veikiamame pasaulyje.

Dauguma žmonių mėgsta madą ir nori gražiai apsirengti, ypatingų įvykių proga dažnai įsigyja naujų drabužių. Pateikta kolekcija skirta trumpam laikotarpiui, bet gali būti visiškai grąžinama į žiedinės ekonomikos ciklą. Šiuo aukšto lygio studentų darbų sprendžiami sudėtingi tvarumo klausimai.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Prof. Anna Berkenbusch, federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narė

MAYYA SALIBA
design & sustainability
mayyasaliba.com

VOKIETIJA

26 PYUA – Ecorrect Outerwear

Funkcinių drabužių prekės ženklas PYUA gamina žiemos sporto drabužius iš jau perdirbtų arba perdirbamų medžiagų. Naudojamos medžiagos yra perdirbamos vadinamojoje uždaro ciklo perdirbimo sistemoje. Tokiu būdu tausojami išteklių ir

yra išmetamas mažesnis anglies dioksido kiekis. Įranga, kurioje nėra fluorokarbonų, nustato standartus: poliesterio laminate „Climaloop“, specialiai sukurtame impregnuoti, nėra kenksmingų medžiagų. Siūloma drabužių taisymo paslauga pratęsia naudojimo laiką.

Nuolatiniam ekologiškam ir pažangiam produktų kūrimui ypač svarbi fluorokarbonų neturinti įranga, perdirbtų pluoštų naudojimas bei perdirbimas, įskaitant grąžinimo sistemą. Stilingas, funkcinis atžvilgiu brandus, stiprių spalvų ir turintis kulto statusą tarp žinovų produktas. Gamintojai išmano savo produktus ir jų gamybos grandinę. Rezultatas – tvarus ir novatoriškas dizainas. Pagarba!

Tarptautinis Berlyno dizaino centras
Prof. Friederike von Wedel-Parlow, federalinio apdovanojimo „Ecodesign“ komisijos narė

Sportsman's Delight GmbH
pyua.de

SUOMIJA

27 Pure Waste Textiles

„Pure Waste Textiles“ gamina iš 100 proc. perdirbtų verpalų. Tekstilės žaliavų įmonė gauna iš atliekų, susidarancių siuvyklose, audyklose ir verpyklose. Audiniai rūšiuojami pagal spalvą bei kokybę ir mechaniškai vėl perdirbami į pluoštą. Atsižvelgiant į poreikius, medvilnės atliekos gali būti suverptos su chemiškai perdirbto poliesterio arba viskozės pluoštu. Mezgant ar audžiant gautas audinys apdorojamas ir sukarpomas į galutinį produktą. Perdirbimo metu kenksmingų cheminių medžiagų nenaudojama. Vienų marškinėlių „Pure Waste“ gamybai, palyginti su marškinėliais, pagamintais iš pirminės medžiagos, sunaudojama mažiau nei 2700 litrų vandens. 90 proc. energijos, reikalingos gamybai, gaunama iš atsinaujinančių šaltinių.

Vandens tausojimas ir gamyba iš 100 proc. perdirbtos medvilnės atliekų – tai „Pure Waste“ verslo idėja. Idėja įmonės, kurios specializacija – ekologiška ir tvari drabužių ir priedų gamyba. Naudojamos tik tekstilės pramonės medžiagų atliekos, kurios priešingu atveju būtų išmestos. Medžiagos

išardomos į pluoštus ir suverpiamos į naujus verpalus. Iš anksto išrūšiuotus medžiagas pagal spalvą, vėliau dažyti nebereikia.

Suomijos dizaino forumas

Pure Waste Textiles LTD.
purewastetextiles.com

VOKIETIJA

28 Kleiderei

„Kleiderei“ – tai drabužių nuoma. Už nustatytą sumą abonentai gauna mėnesinį paketą, kurį sudaro keturi drabužiai, jie pristatomi į namus. Drabužiai pritaikyti pagal klientų skonį – tam registruojantis reikia užpildyti anketą. Asortimentą sudaro (jaunų) dizainerių prekės ženklai, atrinkti senovinio stiliaus ir paaukoti drabužiai. Projektas suteikia galimybę spintoje turėti įvairių drabužių ir išbandyti naujus stilius nesinaudojant greitąja moda ir nekaupiant drabužių pertekliaus. Kelno „Kleiderei“ parduotuvėje drabužių galima išsinuomoti ir tiesiogiai, t. y. ne internetu.

„Kleiderei“ pateikia alternatyvą atsainų požiūrį į daiktų išmetimą turinčiai visuomenei – naudoti, o ne turėti, dalytis, keistis ir skolinti. Jei nustosime pirkti ir kaupti turtą, galime sutaupyti lėšų, kartu stiprinsime bendruomeniškumą jausmą.

Tarptautinis Berlyno dizaino centras

Kleiderei Hamburg GmbH
kleiderei.com

ESTIJA

29 Upmade

Gaminant drabužius susidaro vidutiniškai iki 18 proc. tekstilės atliekų. „Upmade“ siekia uždaryti ciklą siūlydama pakartotinai naudoti atliekas ir taip išvengti pramoninio masto attraizų. Naudojant programinę įrangą „Upmade“ perteklinės medžiagos gali būti perdirbtos į drabužius. Atliekos grąžinamos į medžiagų ciklą. „Upmade“ sumažina vandens, energijos, tai pat gamybos sąnaudas ir išmetamo anglies dioksido kiekį. Šis projektas siūlo pelningus, įvairaus masto sprendimus tekstilės atliekų problemoms spręsti visiems prekių ženklams. Prekių ženklai ir gamintojai gali gauti sertifikatą.

Tekstilės pramonė palieka vieną didžiausių ekologiškos pėdsakų ūkinės veiklos srityje. Siekdama išspręsti šią problemą, dizainerė Reet Aus sukūrė „Upmade“ metodą. Ši technologija yra naudojama visame pasaulyje mažose ir didelėse įmonėse, o jos poveikis yra ilgalaikis. Per trejus metus dėl „Upmade“ jau buvo sutaupyta 128,7 milijono litrų vandens, o 8250 kilogramų audinių nebuvo išmesta į šukšlyną. Faktas, kad „Upmade“ Pasaulio ekonomikos forume buvo nominuotas žiedinės ekonomikos prizai „The Circulars“, įrodo šio metodo svarbą ir tai, kad tekstilės atliekų problema buvo pripažinta aukštu lygiu.

Estijos dizaino centras

Aus Design LLC.
upmade.org

ESTIJA

30 Reet Aus

Dizainerė Reet Aus įsitraukė į lėtosios mados sritį. Jos kolekciją sudaro tik perdirbtos gamybos atliekos. Savo kolekcijoms ji naudoja metodą „Upmade“ (žr. 29 projektą), kurį ji sukūrė pramoniniam tekstilės perdirbimui. Šis metodas apima visą gyvavimo ciklo analizę ir leidžia grąžinti perteklinę medžiagą į gamybos ciklą. Todėl kolekcija „Reet Aus“ yra labai efektyvi medžiagų naudojimo požiūriu. Pvz., gaminant kolekcijos marškinėlius, palyginti su įprastai pagamintais marškinėliais, gali būti sutaupyta vidutiniškai iki 91 proc. vandens ir 87 proc. energijos, o išmetamą anglies dioksido kiekį galima sumažinti iki 80 proc.

Reet Aus yra dizainerė vizionierė, aktyviai dalyvaujanti ir akademinės bendruomenės bei mokslinių tyrimų veikloje. Pvz., ji sukūrė „Upmade“ sertifikavimą ir toliau atlieka tyrimus apdorojimo metodų srityje. Reet Aus turi nuosavą vardinį mados ženklą. Jos tikslas – išvengti tekstilės atliekų visame pasaulyje; ji artėja prie jo žingsnis po žingsnio. Dizainerė rodo, kaip protingas projektavimas gali padėti sutaupyti didelius nepanaudotų tekstilės medžiagų kiekius ir neleisti švaistyti išteklių, reikalingų jiems pagaminti. reikaligus jų pagaminimui.

Estijos dizaino centras

Aus Design LLC.
reetaus.com

Teisinis pranešimas

Reconsider Design

Roadshow in the Baltic Sea Region

Leidėjas

Internationales Design Zentrum Berlin e.V.
Am Park 4, 10785 Berlin
Deutschland

Projekto valdymas ir redakcija

Jutta Brinkschulte
Ingrid Krauß
Patrick Liwitzki
Insa Ruckdeschel

idz.de

Maketas ir dizainas

Stephie Becker
stephiebecker.com

Spauda

RT-Reprotechnik GmbH

Šį leidinį išleido Tarptautinis Berlyno dizaino centras kaip sudedamąjį projekto „Ecodesign as a Driver of Innovation in the Baltic Sea Region (Ecodesign Circle)“ dalį. Projektą remia „Interreg Baltijos jūros regiono programa 2014–2020“.

IDZ International
Design Center Berlin

